

RECHTSPRAAK EUROPA

NIEUWSBRIEF VAN HET GERECHTSHOF AMSTERDAM

Jaargang 3, no. 11 (november 2014)

IN ÉÉN [KLIK](#) VERBONDEN MET EUROPA

Deze nieuwsbrief bevat een overzicht van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU (arresten en conclusies) en van het Europees Hof voor de rechten van de mens over de maand oktober 2014.

De nieuwsbrief wordt mogelijk gemaakt door het gerechtshof Amsterdam in samenwerking met het Landelijk Stafbureau (LSB) en wordt gepubliceerd op het weblog [European Courts](#) en op de [website](#) van het gerechtshof Amsterdam.

Kernredactie: Marc de Werd, Roel Andrea en Joanne Bik (LSB).

Vaste medewerkers: Robin Cozijnsen, Michiel Olthof, Menco Rasterhoff, Nienke de Visser, Mirjam Winkels

Copyright © 2014 Marc de Werd / gerechtshof Amsterdam

[De nieuwsbrief rechtspraak Europa won samen met het weblog European Courts op 17 oktober 2014 in Porto de tweede prijs bij de 2014 Crystal Scales of Justice Prize awarding van de Raad van Europa.](#)

Volg RECHTSPRAAK EUROPA op twitter: [@EuropeanCourts](#)

INHOUDSOPGAVE

1. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

- [VERBOD VAN FOLTERING \(ART. 3\)](#)
- [RECHT OP VRIJHEID EN VEILIGHEID \(ART.5\)](#)
- [RECHT OP EEN EERLIJK PROCES \(ART. 6\)](#)
- [FAMILIELEVEN/PRIVACY \(ART.8\)](#)
- [VRIJHEID VAN MENINGSUITING \(ART.10\)](#)
- [VRIJHEID VAN VERENIGING EN VERGADERING \(ART. 11\)](#)
- [RECHT OP EFFECTIEF RECHTSMIDDEL \(ART. 13\)](#)
- [VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID \(ART. 35\)](#)
- [VERWIJZING NAAR DE GROTE KAMER \(ART. 43\)](#)
- [EIGENDOMSRECHT \(ART.1, EERSTE PROTOCOL\)](#)

2.RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

- [ARBEID](#)
- [CONSUMENTENRECHT](#)
- [EXTERNE BETREKKINGEN](#)
- [FISCALE BEPALINGEN](#)
- [GENEESMIDDELEN](#)
- [HANDEL](#)
- [HANDVEST GRONDRECHTEN](#)
- [INTELLECTUELE EIGENDOM](#)
- [JUSTITIËLE SAMENWERKING IN BURGERLIJKE ZAKEN](#)
- [KANSSPELEN](#)
- [LANDBOUW](#)
- [MEDEDINGING](#)
- [MILIEU](#)
- [OPENBAARHEID DOCUMENTEN](#)
- [SOCIALE ZEKERHEID](#)
- [STAATSSTEUN](#)
- [VOEDSELVEILIGHEID](#)
- [VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN](#)
- [VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN](#)
- [VRIJ VERKEER VAN KAPITAAL](#)

3. PREJUDICIELE VRAGEN UIT NEDERLAND

- [ADVOCAATKEUZE](#)
- [SOCIALE ZEKERHEID](#)
- [TARIEFINDELING GN CODE](#)

1. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

RECHTSPRAAK

STRAATSBURG

(Uitspraken over z.g. repeterende rechtsvragen, over de overschrijding van de redelijke termijn van art. 6 EVRM en zaken die eindigen in billijke genoegdoening blijven veelal buiten beschouwing. Uitspraken worden drie maanden na de uitspraakdatum definitief tenzij intern appel wordt ingesteld bij de Grote Kamer van het Hof.) Met een asterisk () is aangegeven welk belang het EHRM aan het arrest heeft toegekend, waarbij drie sterren worden gebruikt voor de belangrijkste uitspraken).*

Zie ook (van de makers van deze nieuwsbrief) de wekelijkse update [This week in Strasbourg](#) op ons weblog [European Courts](#)

VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)

ARREST – Anzhelo Gergiev e.a. t. Bulgarije – 30 september 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Het gebruik van geweld door de politie, in het bijzonder het gebruik van elektroshockwapens, tijdens de doorzoeking van een internetbedrijf teneinde illegale software op te sporen was buitensporig en daarmee in strijd met artikel 3. Het hof overweegt dat door de Bulgaarse autoriteiten ontoereikend onderzoek is uitgevoerd naar de klachten hieromtrent en dat niet is gebleken van overtuigende redenen waardoor het gebruik van dusdanig geweld gerechtvaardigd zou zijn.

ARREST – Etxebarria Caballero t. Spanje en Ataun Rojo) t. Spanje – 7 oktober 2014 – persbericht – arrest Etxebarria Caballero (nivo 3) – arrest Ataun Rojo (nivo 3)

Beide zaken hebben betrekking op het onderzoek door de Spaanse autoriteiten naar een vermeende mishandeling van klagers toen zij in eenzame opsluiting werden gehouden door de politie. Ze werden gearresteerd door de politie en door de geheime politie in hechtenis gezet in het kader van een gerechtelijk onderzoek naar, in het bijzonder, hun vermeende lidmaatschap van de terroristische organisatie ETA.

In beide zaken oordeelt het hof dat er sprake is van een schending van artikel 3 wegens het ontbreken van een doeltreffend onderzoek naar de beschuldigingen van mishandelingen. Een schending van artikel 3 op grond van de vermeende mishandeling van klager Etxebarria Caballero wordt niet door het Hof aangenomen. Het hof benadrukt dat een effectief onderzoek dat nodig is in het licht van de kwetsbare positie waarin verzoekers zich bevonden niet is uitgevoerd en het belang van het nemen van maatregelen ter verbetering

van de kwaliteit van forensisch medisch onderzoek van personen die worden vastgehouden in eenzame opsluiting. Het Hof onderschrijft de aanbevelingen van het CPT met betrekking tot zowel de waarborgen die in acht moeten worden genomen in dergelijke gevallen als het in afzondering plaatsen van een persoon in Spanje. Het gebrek aan voldoende bewijs in beide zaken, dat voor het overgrote deel te wijten is aan het gebrek aan een diepgaand en effectief onderzoek door de Spaanse autoriteiten, zorgt ervoor dat het hof geen schending van artikel 3 kan aannemen aangaande de vermeende mishandeling.

ARREST - Begheluri e.a. t. Georgië – 7 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak betreft de zware intimidatie van een grote groep Jehova's getuigen in Georgië in de jaren 2000 en 2001.

Het Hof neemt een schending aan van artikel 3, al dan niet in verbinding met artikel 14, ten aanzien van 32 klagers, vanwege een onmenselijke en vernederende behandeling. Voorts oordeelt het Hof dat er sprake is van een schending van artikel 3, al dan niet in verbinding met artikel 14 ten aanzien van 46 klagers wegens het tekortschieten van de autoriteiten om een effectief onderzoek uit te voeren naar hun klachten. Ten slotte neemt het hof een schending van artikel 9 aan ten aanzien van 88 klagers.

Het Hof oordeelt in het bijzonder dat de overheidsinstanties niet effectief hebben gehandeld in het voorkomen en stoppen van religieus gemotiveerd geweld. Ambtenaren hebben ofwel rechtstreeks deelgenomen aan de aanvallen op Jehova's getuigen of getolereerd dat er geweld werd gebruikt tegen de leden van deze religieuze gemeenschap. De autoriteiten hebben aldus een klimaat van straffeloosheid gecreëerd dat ervoor zorgde dat er door het hele land heen verdere aanvallen plaatsvonden. Bovendien zijn de autoriteiten niet bereid gebleken een snelle en eerlijk berechting van de verantwoordelijken te garanderen.

ARREST – Mamazhonov t. Rusland – 23 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Rusland moet rechten van personen die het wil uitzetten beter beschermen. Klager werd ontvoerd naar Oezbekistan terwijl het EHRM ex artikel 39 EVRM de beslissing tot uitzetting had opgeschorst.

RECHT OP VRIJHEID EN VEILIGHEID (ART. 5)

ARREST – Göthlin t. Zweden – 16 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Göthlin heeft een belastingschuld. De belastingdienst heeft daarom beslag laten leggen op een mobiele houtzaagmachine. Als de belastingdienst de zaagmachine wil laten verkopen weigert Göthlin medewerking en verstopt de zaagmachine. Omdat hij blijft weigeren mee te werken beslist de rechter tot een maand hechtenis. Göthlin vindt de maatregel niet proportioneel. Het Hof oordeelt dat er geen sprake is van schending van artikel 5 EVRM.

RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)

ARREST – Hansen t. Noorwegen – 2 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Hoogerechtshof in Noorwegen heeft afwijzing om een civiel beroep in behandeling te nemen ontoereikend gemotiveerd. Deze beslissing is opmerkelijk, nu het hof voor het eerst een schending van artikel 6 aanneemt op deze grond in het geval dat een beroep niet in behandeling wordt genomen wegens het gebrek aan perspectief op succes. Het hof overweegt dat met deze motivering niet de essentie van het probleem waarover moest worden beslist is aangepakt. Voorts heeft klager tegen deze beslissing zijn recht op beroep niet effectief kunnen uitoefenen.

ARREST – Baytar t. Turkije – 14 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak betreft het recht op bijstand van een verdachte door een tolk tijdens het vooronderzoek. In het onderhavige geval was bij het politieverhoor ten onrechte geen tolk ingeschakeld, hetgeen des te zwaarder weegt nu klaagster bij gelegenheid van dat verhoor afstand zou hebben gedaan van haar recht op rechtsbijstand. Schending van art. 6 lid 3 onder e jo. lid 1.

ARREST – Furcht t. Duitsland – 23 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 3)

De zaak betreft de processuele consequentie van uitlokking van klager tot strafbare betrokkenheid bij de handel in verdovende middelen. Klager had, toen hij werd benaderd door undercoveragenten, een blanco strafblad en kennelijk niet de intentie om betrokken te raken bij de handel in drugs. In de loop van het infiltratietraject bood hij evenwel zelf aan een bemiddelende rol te spelen, waarvoor hij een commissie wenste te krijgen. Toen hij zich vervolgens bedacht en terugtrok, werd hij alsnog overgehaald door de undercoveragenten. Door deze actieve opstelling van de politie is sprake van uitlokking. De nationale rechter had aan dit vormverzuim het rechtsgevolg van strafvermindering verbonden. Dat is volgens het hof ontoereikend:

“Under the Court’s well-established case-law, Article 6 § 1 of the Convention does not permit the use of evidence obtained as a result of police incitement. For the trial to be fair within that provision, all evidence obtained as a result of police incitement must be excluded or a procedure with similar consequences must apply (see paragraphs 47 and 64 above). In view of this case-law, it must be concluded that any measure short of excluding such evidence at trial or leading to similar consequences must also be considered as insufficient to afford adequate redress for a breach of Article 6 § 1.”

FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)

ARREST – Jeunesse t. Nederland – 3 oktober 2014 - **Nederlandse Zaak – **Grote Kamer** – persbericht – arrest (level 1)**

Er heeft geen juiste belangenafweging plaatsgevonden bij het beoordelen van het verzoek om een verblijfsvergunning van een Surinaamse vrouw, die getrouwd is met een Nederlander met wie ze drie kinderen heeft. Het hof overweegt daarbij dat de vrouw reeds 16 jaar in Nederland heeft gewoond (terwijl de autoriteiten daarvan op de hoogte waren), ze geen criminele documentatie heeft en dat het zeer moeilijk zal zijn voor haar man en kinderen wanneer zij zich niet in Nederland mag vestigen. Schending van artikel 8 EVRM.

“It may be too early to tell what exactly to make of the Court’s analysis of the Jeunesse exceptional circumstances. Yet there is a sense in which Jeunesse looks at old issues with “new eyes.” The analysis of some of the Jeunesse exceptional circumstances may contain some shifts in the Court’s approach to certain issues in its immigration and family life case law. Though pinpointing what exactly these shifts may be all about is at times elusive, it appears that they concern the assessment of applicants’ attitude and ties in the Contracting state and the best interests of their children.” [Jeunesse v. the Netherlands: Quiet Shifts in Migration and Family Life Jurisprudence?](#)

Zie ook:

- [belang kind moet bij uitzetting zwaarder wegen \(NRC\)](#)
- [belang kind weegt zwaarder bij voorgenomen uitzetting \(NJB\)](#)

ARREST - Konovalova t. Rusland – 9 oktober 2014 - persbericht – arrest (nivo 2)

Het hof neemt schending van art. 8 aan, omdat de bevalling van klagster is bijgewoond door studenten geneeskunde, terwijl de informatievoorziening en regelgeving tekortschoten waar het de mogelijkheid van klager betrof om zulks te weigeren.

ARREST - Naidin t. Roemenië - 21 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Naidin begint als ambtenaar en is vervolgens tot 2004 parlementslid. In 2003 wordt de nationale regelgeving over ambtenaren gewijzigd: iemand die tijdens het communistische regime gewerkt heeft bij een bepaalde divisie van de politie mag niet in overheidsdienst treden. Naidin wil in 2004 weer aan het werk als ambtenaar. Zijn verzoek daartoe wordt afgewezen omdat tijdens een onderzoek in 2000 is gebleken dat hij tussen 1971 en 1974 voor de politie heeft gewerkt. Het Hof oordeelt dat er geen sprake is van schending van artikel 8 EVRM. Met de in 2003 toegevoegde bepaling wordt een legitiem doel nagestreefd.

Bovendien is de maatregel proportioneel. Naidin wordt niet belemmerd om in de private sector te werken.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)

ARREST - Erla Hlynisdottir t. IJsland (No. 2) – 21 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 3)

De zaak betreft de klacht van een journaliste omdat zij aansprakelijk is gesteld voor laster wegens een publicatie van een artikel in 2007 over een high-profile strafzaak tegen de directeur van een revalidatiecentrum en zijn echtgenote wegens seksueel misbruik. Het Hof constateert dat de IJslandse rechtbanken hun oordeel niet op voldoende relevante gronden hebben gebaseerd waaruit blijkt dat mevrouw Hlynisdottir te kwader trouw heeft gehandeld. Met name hadden de rechtbanken de beschuldiging van laster met betrekking tot een aantal uitspraken betreffende de activiteiten van de eiser (de vrouw van de directeur) verworpen en daarmee het onduidelijk gelaten om welke reden de uitspraken die als lasterlijk werden gekwalificeerd konden worden gelezen als een verwijzing naar een strafbaar feit.

ARREST - Gough t. het Verenigd Koninkrijk – 28 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Herhaaldelijke veroordeling en detentie van Schot die naakt wil kunnen wandelen was niet in strijd met zijn recht op priveleven en zijn recht op vrije meningsuiting.

“Come, come. The whole question of whether the distress of witnesses should found a successful prosecution is an issue of policy. I dare say that there are homophobic pockets of Britain where the presence of two gay people holding hands, let alone kissing each other, might cause disgust and distress to an unenlightened few. But we should not begin to give that disgust or distress the time of day in court. Why so, when it is triggered by a naked man on a walking tour? Or put it another way, let us at least think about why that shock or disgust arises, and how representative it is of current responses.” [Freedom of expression – nakedness in a public place](#) (UK humans rights blog)

Zie ook:

- [Le droit de se promener nu n'existe pas](#) (blog libertés chéris)
- [The Naked Rambler in the European Court](#) (EJIL talk)
- [Public nudity as a human right? Gough v United Kingdom and the ECHR](#) (law and religion UK)
- [Case Law: Gough v DPP, Freedom of expression: nakedness in a public place](#) (Inform's blog)

ARREST - Murat Vural t. Turkije – 21 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Het hof neemt schendingen van de vrijheid van meningsuiting (art. 10) en het recht op vrije verkiezingen (art. A3P1) aan, nadat aan klager een gevangenisstraf van 13 jaren en ontzetting van het actieve kiesrecht was opgelegd omdat hij standbeelden van Atatürk met verf had beklad. Het hof acht de gevangenisstraf om disproportioneel, terwijl het stemrecht – in lijn met *Hirst v. UK* – niet automatisch (zonder daarbij relevante omstandigheden in aanmerking te nemen) beperkt mocht worden.

“Warum wird diese Meinung – Atatürk nicht gut finden – überhaupt verboten und unter Strafe gestellt? Auch diese Frage kommt in den Mehrheitsgründen nicht vor. Ich vermute mal, aus gutem Grund: dem Kläger eine unverhältnismäßig lange Haftstrafe zu attestieren ist eine andere Sache als in Zeiten einer immer autokratischeren Türkei deren politisches Strafrecht per se auf die Hörner zu nehmen. Schließlich hat der Gerichtshof auch so schon Mühe genug, seine Urteile in der Türkei (und nicht nur dort) durchgesetzt zu kriegen.“ [Strafen für Atatürk-Beleidigungen: Straßburg, wie hältst du's mit der Meinungsfreiheit?](#) (Verfassungsblog)

ARREST - Shvydka t. Oekraïne – 30 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak gaat over een lid van een Oekraïense oppositiepartij dat tijdens een ceremonie een lintje van een krans heeft getrokken. De krans was daar neergelegd door de toenmalige president van Oekraïne. Het Hof oordeelt dat hier sprake was van politiek protest dat beschermd is door artikel 10 EVRM. De opgelegde gevangenisstraf van 10 dagen is volgens het Hof niet proportioneel. Bovendien is artikel 2 Zevende protocol EVRM geschonden omdat haar beroep pas beoordeeld is na het uitzitten van de straf.

ARREST – Delta Pekarny t. Tjsechië – 2 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak gaat over een onderzoek dat is uitgevoerd bij het bedrijf DELTA PEKÁRNY vanwege een vermoeden van schending van mededingingsregels. Tijdens het onderzoek zijn documenten waaronder brieven van de vertegenwoordigers van het bedrijf onderzocht. Het bedrijf heeft een boete gekregen omdat het geweigerd zou hebben mee te werken aan een diepgaand onderzoek. Het bedrijf is in beroep gegaan tegen de oplegging van de boete. Het onderzoek, dat heeft plaatsgevonden zonder voorafgaande toestemming van een rechter, is volgens het bedrijf in strijd met nationaal recht en het EVRM. Het Hof oordeelt dat artikel 8 EVRM geschonden is.

VRIJHEID VAN VERENIGING EN VERGADERING (ART. 11)

ARREST - Matelly t. Frankrijk en ADEFDROMIL t. Frankrijk – 2 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak betreft het absolute verbod op vakbonden binnen het Franse leger. Het Hof constateert in het bijzonder dat de beslissing van de autoriteiten met betrekking tot de heer Matelly (te weten: het bevel om het lidmaatschap van een vereniging op te zeggen) leidde tot een absoluut verbod voor militairen om zich aan te sluiten bij een vakbond-achtige beroepsgroep die gevormd was om hun beroepsmatige en niet-geldelijke belangen te verdedigen. Het Hof oordeelt dat de redenen voor dat besluit niet relevant en onvoldoende onderbouwd waren. Het Hof concludeert dat de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging van militairen kan worden onderworpen aan legitieme beperkingen, maar dat een algeheel verbod op het vormen van of lid worden van een vakbond de kern van dit recht aantast, hetgeen verboden wordt door het Verdrag.

“Quelles seront les conséquences de cette décision ? La première, et la plus évidente, est qu'elle offre un nouvel argument à ceux qui militent pour la disparition du statut militaire de la gendarmerie. Un gendarme syndiqué n'est-il pas finalement un policier comme les autres ? Or ce cadeau est empoisonné. Nul n'a oublié la fronde des gendarmes en 2001, fronde qui a suscité le rejet du monde militaire et qui explique largement que la gendarmerie n'ait guère été soutenue par le reste des forces armées lorsque Nicolas Sarkozy, d'abord comme ministre de l'Intérieur puis comme Président de la République, a entrepris une série de réformes qui ont conduit à la loi de 2009. Certains apprécieront à sa juste valeur l'effet boomerang de cette décision. Ceux-là mêmes, notamment dans l'armée de terre, qui ont écarté la Gendarmerie par crainte d'une contagion "syndicaliste", voient revenir le droit syndical, cette fois dans leurs propres rangs..”. [Vers la liberté syndicale dans les forces armées ? \(blog liberté chéris\)](#)

ARREST – Yilmaz Yildiz e.a. t. Turkije – 14 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Het hof neemt schending van art. 11 aan, omdat klagers zijn beboet in verband met hun aanwezigheid bij een vreedzaam verlopen demonstratie (betreffende de organisatie van de gezondheidszorg) die plaatsvond in een gebied waar niet gedemonstreerd mocht worden. Hoewel vaststaat dat klagers geen gehoor hebben gegeven aan verwijderingsbevelen, schiet de motivering van de nationale rechter tekort, omdat daaruit onvoldoende blijkt van de vereiste belangenafweging.

RECHT OP EEN EFFECTIEF RECHTSMIDDEL (ART. 13)

ARREST - Sharifi t. Italië en Griekenland – 21 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2) – factsheet EHRM Dublin-zaken – factsheet EHRM collectieve uitzetting

De zaak betreft (onder meer) de praktijk waarbij de Italiaanse autoriteiten asielzoekers bij aankomst in Italiaanse havens onmiddellijk met de ferry terugstuurden naar Griekenland. De Italiaanse autoriteiten stelden zich onder verwijzing naar de Dublin-regelgeving op het standpunt dat Griekenland bij uitsluiting bevoegd was de asielaanvragen in behandeling te nemen. Aldus zou het *en masse* terugsturen van per boot aangekomen asielzoekers naar Griekenland, waar zij de EU kennelijk waren binnengekomen, gerechtvaardigd zijn. Het hof haalt hier een streep doorheen, omdat de Griekse rechtsmacht eerst kan worden vastgesteld na een individuele beoordeling van het geval. Volgens het hof is sprake van schending van het verbod op collectieve uitzetting (A4P4) en diverse andere artikelen. Ten aanzien van Griekenland neemt het hof schendingen aan van art. 2, 3 en 13 in verband met de gebrekkige asielprocedure aldaar, mede in het licht van de risico's die aan uitzetting naar het bronland (voornamelijk Afghanistan) waren verbonden.

ARREST – Panju t. België – 28 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Veroordeling van België omdat er geen effectief rechtsmiddel is om te voorkomen dat de redelijke termijn van strafzaken wordt voorkomen. Het onderzoek in de onderhavige zaak duurde 11 jaar.

VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID (ART. 35)

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING - X. and Y. t. Georgië – 2 oktober 2014 – persbericht – beslissing (nivo 3)

Klacht tegen 16 ambtenaren niet ontvankelijk nu de klacht niet binnen zes maanden na het bekend worden van het vermeende klachtwaardige gedrag is ingediend.

VERWIJZING NAAR GROTE KAMER (ART. 43)

VERWIJZING 13 oktober 2014 – Couderc en Hachette Filipacchi Associés t. Frankrijk – persbericht verwijzing – arrest van 12 juni 2014 (nivo 2)

De zaak betreft de publicatie van een artikel in een magazine waarin een vrouw claimt dat Albert Grimaldi, de regerende Prins van Monaco, de vader van haar zoon is. De Franse autoriteiten hebben geoordeeld dat met de publicatie van dit artikel inbreuk is gemaakt op het recht op privéleven van de Prins. Het hof oordeelt dat door de Franse autoriteiten geen onderscheid is gemaakt tussen informatie die deel uitmaakt van het publieke debat en informatie die slechts details van het privéleven van de Prins bevat en dat deze zaak daarbij geen gewoon geschil tussen de pers en een publiek figuur betreft, maar dat ook de belangen van de vrouw en het kind dienen te worden meegewogen. Naar het oordeel van het hof staat de beperking van het recht op vrijheid van meningsuiting van de pers niet in redelijke verhouding tot het doel, zijnde de bescherming van de reputatie en rechten van anderen, waardoor artikel 10 is geschonden.

“Dit arrest illustreert wederom dat de vraag of een artikel bijdraagt aan een publiek debat (of liever: aan een debat dat in de algemene belangstelling staat) niet streng moet worden beoordeeld. Die lijn was al ingezet in de arresten Von Hannover II en doorgezet in Von Hannover III. Gezien hun frequente komst naar het Straatsburgse Hof, zal de koninklijke familie uit Monaco er waarschijnlijk alles aan doen om die trend weer een halt toe te roepen.” [Prins Albert van Monaco verliest privacy zaak tegen publicaties over buitenechtelijke kind in Paris Match \(IE-forum\)](#)

EIGENDOMSRECHT (ART. 1, EERSTE PROTOCOL)

ARREST – Melo Tadeu t. Portugal – 23 oktober 2014 – persbericht – arrest (nivo 3)

Belastingautoriteiten en belastingrechters schonden de presumptie van onschuld door de vrijspraak van klager in zijn strafzaak niet in aanmerking te nemen.

2. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

RECHTSPRAAK

LUXEMBURG

ARBEID

ARREST – 22 oktober 2014 – Zaak C-252/13 – Commissie / Nederland – **Nederlandse zaak – arrest**

Niet-nakoming – Richtlijnen 2002/73/EG en 2006/54/EG – Gelijke behandeling van mannen en vrouwen – Arbeid en beroep – Toegang tot arbeidsproces – Terugkeer na zwangerschaps- en bevallingsverlof – Vormvereisten voor inleidend verzoekschrift – Coherente uiteenzetting van grieven – Ondubbelzinnige formulering van petium

Richtlijn 2006/54 verleent een vrouw die zwangerschaps- en bevallingsverlof heeft gehad, het recht om naar haar vroegere baan of naar een gelijkwaardige functie terug te keren en te profiteren van elke verbetering van de arbeidsvoorwaarden waarop zij tijdens haar afwezigheid aanspraak had kunnen maken. Volgens de Europese Commissie heeft Nederland richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep onvoldoende uitgevoerd. Het gaat daarbij meer bepaald om het recht voor een vrouw die zwangerschaps- en bevallingsverlof heeft, om na afloop daarvan naar haar baan of naar een gelijkwaardige functie terug te keren en te profiteren van elke verbetering van de arbeidsvoorwaarden waarop zij tijdens haar afwezigheid aanspraak had kunnen maken. Nederland voerde aan dat deze verplichting wel degelijk is opgenomen in het Nederlandse recht.

Hof: Het beroep van de Commissie tegen Nederland in verband met de bescherming van werknemers na zwangerschaps- en bevallingsverlof is niet-ontvankelijk omdat het niet voldeed aan de vereisten van duidelijkheid, nauwkeurigheid en coherentie.

De Commissie heeft geen regel van Nederlands recht vermeld waarvan de inhoud of de toepassing zou indruisen tegen de bewoordingen of het doel van de Europese richtlijn.

[Zie ook: Inbreukprocedure tegen Nederland over bescherming van werknemers na bevalling is niet-ontvankelijk \(ECER nieuwsbericht, 22 oktober 2014\)](#)

ARREST – 15 oktober 2014 – Zaak C-221/13 – Mascellani – arrest

Prejudiciële verwijzing – Sociale politiek – Richtlijn 97/81/EG – Door de Unice, het CEEP en het EVV gesloten raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid – Omzetting van een

arbeidsovereenkomst voor deeltijdwerk in een arbeidsovereenkomst voor voltijdwerk zonder instemming van de werknemer

Hof: De op 6 juni 1997 gesloten raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid, die is opgenomen in de bijlage bij richtlijn 1997/81/EG van de Raad van 15 december 1997 betreffende de door de Unice, het CEEP en het EVV gesloten raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid, meer in het bijzonder clause 5, punt 2, ervan, verzet zich niet tegen een nationale regeling, volgens welke een werkgever de omzetting van een deeltijdse arbeidsverhouding in een voltijdse arbeidsverhouding zonder instemming van de betrokken werknemer kan opleggen.

CONSUMENTENRECHT

ARREST – 23 oktober 2014 – Gevoegde zaken C-359/13 en C-400/13 – Schulz en Egbringhoff – persbericht– arrest

Prejudiciële verwijzing – Richtlijnen 2003/54/EG en 2003/55/EG – Bescherming van de consument – Interne markt voor elektriciteit en aardgas – Nationale wettelijke regeling die de inhoud vastlegt van de overeenkomsten met de consumenten aan wie wordt geleverd op grond van de universeledienstverplichting – Eenzijdige wijziging door de verkoper van de prijs van dienst – Tijdige kennisgeving, vóór de inwerkingtreding van deze wijziging, van de reden, de voorwaarden en de omvang ervan

Consumenten aan wie elektriciteit en gas worden geleverd op grond van de universele dienstverplichting moeten tijdig – vóór de inwerkingtreding van elke prijsverhoging – op de hoogte worden gebracht van de reden, de voorwaarden en de omvang van deze wijziging. Aangezien de Duitse wettelijke regeling waarover het in deze zaak gaat, deze informatie niet oplegt, is zij in strijd met „elektriciteitsrichtlijn” 2003/54 en „gasrichtlijn” 2003/55. Naar Duits recht moeten aardgas- en elektriciteitsleveranciers voor wie een universele dienstverplichting geldt overeenkomsten sluiten met huishoudelijke afnemers. Op deze contracten is een vast energietarief van toepassing. In deze zaken gaat het om de vraag of leveranciers in dat geval het recht hebben om die tarieven eenzijdig te wijzigen.

Hof: Richtlijn 2003/54/EG en richtlijn 2003/55/EG verzetten zich tegen een nationale regeling, die toestaat dat de tarieven van deze levering worden gewijzigd, maar niet waarborgt dat de consumenten tijdig – vóór de inwerkingtreding van deze wijziging – op de hoogte worden gebracht van de reden, de voorwaarden en de omvang ervan.

CONCLUSIE A-G WAHL – 23 oktober 2014 – Zaak C-388/13 – UPC Magyarország – conclusie

Onerlijke handelspraktijken – Verstrekking van onjuiste informatie door een telecommunicatiebedrijf aan een abonnee, die daardoor extra moet betalen – Begrip ‚handelspraktijk’ – Rol van het verbintenissenrecht

A-G: De verstrekking van onjuiste informatie aan één enkele consument kan, voor zover het om een op zichzelf staande gebeurtenis gaat, niet worden beschouwd als ‚handelspraktijk’ in de zin van richtlijn 2005/29/EG.

[“The CJEU has not yet dealt with a question concerning the classification of an isolated act of a trader affecting a single consumer in light of the UCPD. AG Wahl is of the disputable opinion that the UCPD is aimed at the protection of the collective interests of consumers \(par. 32\). It is, of course, possible that the CJEU will not share the opinion delivered yesterday, but whatever the judgment may decide it will be certain to further clarify the scope of the UCPD.” Information to a single consumer can not be regarded as a commercial practice \(consumer law blog\)](#)

CONCLUSIE A-G WAHL – 16 oktober 2014 – Gevoegde zaken C-482/13, C-484/13, C-485/13 en C-487/13 – Unicaja Banco en Caixabank – conclusie

Richtlijn 93/13/EEG – Consumentenkredietovereenkomst – Onerlijke bedingen – Ontbreken van verbindende kracht – Passende en doeltreffende middelen om een einde te maken aan het gebruik van oneerlijke bedingen – Hypothecaire executieprocedure

A-G: Artikel 6, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG verplicht de nationale rechter een oneerlijk contractueel beding buiten toepassing te laten, zodat dit de consument niet bindt, maar staat hem niet toe de inhoud van het beding te herzien. De consumentenovereenkomst moet in beginsel, zonder andere wijzigingen dan de schrapping van de oneerlijke bedingen, blijven voortbestaan voor zover dat volgens nationaal recht mogelijk is. Een bepaling van nationaal recht op grond waarvan de executant, optredend uit hoofde van een hypotheekovereenkomst die een beding bevat waarin de verdragingsrente op meer dan driemaal de wettelijke rente is gesteld, de hoogte van de via een hypothecaire executie invorderbare verdragingsrente zodanig mag aanpassen dat deze die limiet niet overschrijdt, is verenigbaar met richtlijn 93/13 en meer bepaald met artikel 6, lid 1, van die richtlijn, voor zover de toepassing van die bepaling geen afbreuk doet aan de verplichting van de nationale rechter volgens die richtlijn om een oneerlijk contractueel beding in consumentenovereenkomsten buiten toepassing te laten, zodat dit de consument niet bindt, en niet de inhoud ervan te herzien. Het staat aan de verwijzende rechter om met inachtneming van het gehele nationale recht en met toepassing van de daarin erkende uitleggingsmethoden te beoordelen of dit het geval is.

“While one may follow the AG’s line of reasoning on this point, some more thought may be given to its implications: first of all, to what extent are parties able to assess beforehand under which of the two regimes their contract clause falls (which depends on the judge’s assessment of its unfairness); in the second place, could this construction give an incentive to judges to rather assess a term to be fair in order to be able to amend it, instead of establishing its non-bindingness under the Directive?” [Spanish mortgages continued - AG Wahl’s Opinion in cases Unicaja Banco and Caixabank](#) (consumer law blog, 16 oktober 2014)

CONCLUSIE A-G BOT – 21 oktober 2014 – Gevoegde zaken C-503/13 en C-504/13 – Boston Scientific Medizintechnik – conclusie

Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 85/374/EEG– Aansprakelijkheid voor producten met gebreken – Gebrek van product – Karakterisering – In menselijk lichaam geïmplanteerde pacemakers en cardioverter-defibrillatoren – Apparaten van productgroep met een aanzienlijk hoger risico van stilvallen dan normaal of waarvan bij een significant aantal al een gebrek is vastgesteld

A-G: Een medisch hulpmiddel dat is geïmplantéerd in het lichaam van een patiënt moet als gebrekkig worden beschouwd in de zin van artikel 6, lid 1, van richtlijn 85/374/EEG wanneer het dezelfde kenmerken bezit als andere apparaten waarvan is gebleken dat zij een aanmerkelijk hoger risico van gebrekkigheid vertonen dan normaal, of wanneer bij een groot aantal ervan al gebreken zijn opgetreden. Op grond van het feit dat een bepaald product behoort tot een groep producten die gebreken vertonen, kan namelijk worden verondersteld dat dit product zelf een gebrekkigheidspotentieel bezit dat niet voldoet aan de legitieme veiligheidsverwachtingen van de patiënten. Schade in verband met een preventieve chirurgische ingreep ter explantatie van een gebrekkig medisch hulpmiddel en implantatie van een nieuw hulpmiddel, is schade die is veroorzaakt door lichamelijk letsel in de zin van artikel 9, eerste alinea, sub a, van richtlijn 85/374. De producent van het gebrekkige product is aansprakelijk voor deze schade wanneer deze in oorzakelijk verband staat met het gebrek, hetgeen door de verwijzende rechter moet worden onderzocht met inaanmerkingneming van alle relevante omstandigheden, met name de vraag of de chirurgische ingreep noodzakelijk was om te voorkomen dat het risico van stilvallen dat voortvloeide uit het gebrek van het product zich zou voordoen.

“It’s a very interesting case that may influence the scope of application of the Product Liability Directive. Considering its limited application in practice and the fact that in such important cases as product recall due to increased risk to consumer health the compensation rules in the EU should be harmonized, it is clear why the AG Bot took the stand he did. It remains to be seen whether the CJEU shares this point of view.” [Medicinal product recall allows to claim damages for surgical removal thereof?](#) (Consumer law blog, 21 oktober 2014)

EXTERNE BETREKKINGEN

ARREST – 16 oktober 2014 – Gevoegde zaken T-208/11 en T-508/11 – LTTE / Raad – persbericht – arrest

Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – Beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen het terrorisme – Bevriezing van tegoeden – Toepasselijkheid van verordening (EG) nr. 2580/2001 op situaties van gewapend conflict – Mogelijkheid voor een instantie van een derde land om als bevoegde instantie in de zin van gemeenschappelijk standpunt 2001/931/GBVB te worden aangemerkt – Feitelijke grondslag van beslissingen tot bevriezing van tegoeden – Verwijzing naar terroristische daden – Noodzaak van een beslissing van een bevoegde instantie in de zin van gemeenschappelijk standpunt 2001/931.

Hof: Het Hof vernietigt op procedurele gronden de vermelding van de Tamiltijgers op de Europese lijst van terroristische organisaties, maar schort de effecten hiervan tijdelijk op om de effectiviteit van mogelijke toekomstige bevrozingen van tegoeden te waarborgen.

Zie ook: [EU-listing Tamil Tijgers niet in strijd met internationaal humanitair recht](#) (ECER nieuwbericht, 18 oktober 2014)

FISCALE BEPALINGEN

ACCIJNS

ARREST – 9 oktober 2014 – Zaak C-428/13 – Yesmoke Tobacco – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Fiscale bepalingen – Harmonisatie van wetgevingen – Richtlijnen 95/59/EG en 2011/64/EU – Structuur en tarieven van accijns op tabaksfabrikaten – Bepaling van accijns – Beginsel van accijns voor alle sigaretten – Mogelijkheid voor de lidstaten een minimumaccijns vast te stellen – Sigaretten van de laagste prijsklasse – Nationale regeling – Specifieke categorie sigaretten – Vaststelling van accijns op 115 %

Hof: Het hof oordeelt dat een regeling waarbij een minimumaccijns alleen van toepassing is op sigaretten die een lagere verkoopprijs hebben dan de sigaretten in de meest gevraagde prijsklasse, strijdig is het EU-recht.

BTW

ARREST – 16 oktober 2014 – Zaak C-605/12 – Welmory – arrest

Prejudiciële verwijzing – Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde – Richtlijn 2006/112/EG – Artikel 44 – Begrip ‚vaste inrichting‘ van de afnemer van diensten – Plaats die geldt als plaats waar diensten voor belastingplichtigen worden verricht– Intracommunautaire handeling

Hof: Een eerste belastingplichtige, die de zetel van zijn bedrijfsuitoefening in een lidstaat heeft gevestigd en diensten afneemt van een tweede belastingplichtige, die in een andere lidstaat is gevestigd, moet met het oog op de bepaling van de plaats waar die diensten moeten worden belast, worden geacht in deze andere lidstaat te beschikken over een „vaste inrichting“ in de zin van artikel 44 van richtlijn 2006/112/EG, indien deze inrichting wordt gekenmerkt door een voldoende mate van duurzaamheid en een – wat personeel en technische middelen betreft – geschikte structuur om diensten te kunnen afnemen en te gebruiken bij haar bedrijfsuitoefening. Het staat aan de verwijzende rechter om te controleren of dit het geval is.

ARREST – 23 oktober 2014 – Zaak C-437/13 – Unitrading – **Nederlandse zaak – arrest**

Prejudiciële verwijzing – Communautair douanewetboek – Invordering van invoerrechten – Oorsprong van de goederen – Bewijsmiddelen – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 47 – Rechten van de verdediging – Recht op effectieve rechterlijke bescherming – Procedurele autonomie van de lidstaten

Hof: Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moet aldus worden uitgelegd dat het zich niet ertegen verzet dat het door de douaneautoriteiten op basis van de nationale procesregels geleverde bewijs van de oorsprong van ingevoerde goederen berust op de resultaten van onderzoek door een derde waarover die derde geen opening van zaken wil geven, noch aan de douaneautoriteiten noch aan de aangever, waardoor de verificatie of de weerlegging van de juistheid van de gebruikte conclusie wordt bemoeilijkt of onmogelijk wordt gemaakt, mits het doeltreffendheidsbeginsel en het gelijkwaardigheidsbeginsel worden geëerbiedigd. Het staat aan de nationale rechterlijke instantie om te onderzoeken of dit in het hoofdgeding het geval is geweest. In een geval als aan de orde in het hoofdgeding en in de veronderstelling dat de douaneautoriteiten geen opening van zaken kunnen geven over de betrokken onderzoeken, moeten de vraag of de douaneautoriteiten moeten ingaan op een verzoek van de belanghebbende om op zijn kosten onderzoeken te laten verrichten in het als land van oorsprong vermelde land, en de vraag of het van belang is dat nog gedurende een beperkte tijd gedeelten van de monsters van de goederen zijn bewaard, waarover de belanghebbende had kunnen beschikken met het oog op onderzoek door een ander laboratorium, en zo ja, of de douaneautoriteiten de belanghebbende dienen te wijzen op het feit dat submonsters van de goederen beschikbaar zijn en dat hij deze kan opvragen voor een dergelijk onderzoek, worden beantwoord op basis van de nationale procesregels.

ARREST – 2 oktober 2014 – Zaak C-446/13 – Fonderie 2A – arrest

Prejudiciële verwijzing – Zesde btw-richtlijn – Artikel 8, lid 1, sub a – Bepaling van de plaats van een goederenlevering – Leverancier die is gevestigd in een andere lidstaat dan de lidstaat van vestiging van de afnemer – Bewerking van het goed in de lidstaat van vestiging van de afnemer

Hof: Een goed, dat door een in lidstaat gevestigde vennootschap wordt verkocht aan een in een andere lidstaat gevestigde afnemer, maar dat voorafgaand aan verzending in opdracht van de verkoper door een in de lidstaat van de afnemer gevestigde dienstverrichter wordt afgewerkt om het goed klaar voor te maken levering, wordt in het kader van de zesde BTW-richtlijn geacht zich te bevinden in de lidstaat van de afnemer.

DOUANE

ARREST – 9 oktober 2014 – Zaak C-541/13 – Douane Advies Bureau Rietveld – arrest

Prejudiciële verwijzing – Douane-unie en gemeenschappelijk douanetarief – Tariefindeling – Post 3822 – Begrip ‚reageermiddelen voor diagnose of voor laboratoriumgebruik‘ – Indicatoren die blootstelling aan een vooraf bepaalde responstemperatuur aanduiden

OVERIG

ARREST – 15 oktober 2014 – Zaak C-331/13 – Nicula – **Grote Kamer – arrest**

Prejudiciële verwijzing – Teruggaaf van door een lidstaat in strijd met het Unierecht geïnde heffingen

Hof: Een regeling waarbij een eerder in strijd met het Unierecht geïnde milieuheffing niet wordt terugbetaald, maar wordt verdisconteerd in een nadien nieuw vastgestelde heffing, is i.c. in strijd met het uitgangspunt dat een onderdaan recht heeft op terugbetaling van in strijd met het Unierecht opgelegde belastingen, onder meer omdat daarbij geen rekening wordt gehouden met de verschuldigde rente over de ten onrechte geïnde heffing.

ARREST – 2 oktober 2014 – Zaak C-426/12 – X – **Nederlandse zaak – arrest**

Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 2003/96/EG – Heffing van belasting over energieproducten en elektriciteit – Artikel 2, lid 4, sub b – Duaal gebruik van energieproducten – Begrip

X produceert suiker en suikerhoudende producten uit suikerbieten voor de industriële en de consumentenmarkt. Bij het productieproces ontstaan ook een aantal bijproducten. Bij de productie worden cokes gebruikt. In deze Nederlandse zaak staat ter discussie of de cokes worden gebruikt als motorbrandstof of ook bij het chemische proces. In dat laatste geval zou het gaan om duaal gebruik, wat anders moet worden belast.

Hof: Wanneer kolen worden gebruikt als verwarmingsbrandstof in het suikerproductieproces en daarnaast het door de verbranding van dit energieproduct opgewekte kooldioxide wordt gebruikt om kunstmest te produceren, is geen sprake is van „dual gebruik”. Wanneer kolen worden gebruikt als verwarmingsbrandstof in het suikerproductieproces en daarnaast het door de verbranding van dit energieproduct opgewekte kooldioxide in het kader van hetzelfde productieproces wordt gebruikt, is wel sprake van “dual gebruik” indien vaststaat dat het suikerproductieproces niet tot een goed einde kan worden gebracht zonder het gebruik van het door de verbranding van kolen opgewekte kooldioxide. Een lidstaat heeft het recht om in zijn nationaal recht uit te gaan van een beperktere reikwijdte van het begrip „dual gebruik” dan die welke het heeft in de zin van richtlijn 2003/96.

ARREST – 9 oktober 2014 – Zaak C-299/13 – Gielen – arrest

Fiscale bepalingen – Richtlijn 2008/7/EG – Artikelen 5, lid 2, en 6 – Indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal – Belasting op de omzetting van effecten aan toonder in effecten op naam of in gedematerialiseerde effecten

In 2005 schafte België de effecten aan toonder af als gevolg van het pleidooi van de OESO om maatregelen te nemen om de anonimiteit op te heffen. Alle effecten aan toonder (die niet op 1 januari 2008 van rechtswege waren omgezet in gedematerialiseerde effecten) moesten voor 31 december 2013 omgezet worden in gedematerialiseerde effecten of in effecten op naam. Op die verplichte omzetting werd bovendien een belasting geheven (1% voor omzetting in 2012 en 2% voor omzetting in 2013). De vraag rijst of deze belasting strookt met EU richtlijn 2008/7/EG betreffende de indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal.

Hof: Artikel 5, lid 2, van richtlijn 2008/7/EG verzet zich tegen de heffing van een belasting op de omzetting van effecten aan toonder in effecten op naam of in gedematerialiseerde effecten als de in het hoofdgeding aan de orde zijnde taks. Een dergelijke belasting kan niet worden verantwoord op grond van artikel 6 van deze richtlijn.

GENEESMIDDELEN

ARREST – 23 oktober 2014 – Zaak C-104/13 – Olainfarm – arrest

Prejudiciële verwijzing – Harmonisatie van de wetgevingen – Industriebeleid – Richtlijn 2001/83/EG – Geneesmiddelen voor menselijk gebruik – Artikel 6 – Vergunning voor het in de handel brengen – Artikel 8, lid 3, sub i – Verplichting om bij de vergunningsaanvraag de resultaten van de farmaceutische, preklinische en klinische proeven te voegen – Afwijkingen voor preklinische en klinische proeven – Artikel 10 – Generieke geneesmiddelen – Begrip ‘referentiegeneesmiddel’ – Subjectief recht van de houder van de vergunning voor het in de handel brengen van een referentiegeneesmiddel om zich te verzetten tegen de vergunning voor het in de handel brengen van een geneesmiddel dat generiek is ten opzichte van het referentiegeneesmiddel – Artikel 10 bis – Geneesmiddelen waarvan de werkzame stoffen reeds ten minste tien jaar in de Europese Unie in de medische praktijk worden gebruikt – Mogelijkheid om een geneesmiddel waarvoor de vergunning is verleend op basis van de in artikel 10 bis vastgestelde afwijking te gebruiken als referentiegeneesmiddel om een vergunning voor het in de handel brengen te verkrijgen voor een generiek geneesmiddel

A-G: Het begrip „referentiegeneesmiddel” omvat een geneesmiddel waarvan de vergunning voor het in de handel brengen is verleend op grond van artikel 10 bis van richtlijn 2001/83/EG . De houder van de vergunning voor het in de handel brengen van een geneesmiddel dat wordt gebruikt als referentiegeneesmiddel beschikt over een recht om beroep in te stellen tegen het besluit van de bevoegde autoriteit waarbij een vergunning voor het in de handel brengen van dit generieke geneesmiddel wordt verleend, voor zover met dit beroep wordt beoogd rechterlijke bescherming te verkrijgen van een prerogatief dat dit artikel 10 aan deze houder verleent. Een dergelijk recht van beroep bestaat met name wanneer deze houder eist dat zijn geneesmiddel niet wordt gebruikt om op grond van dit artikel 10 een vergunning voor het in de handel brengen te verkrijgen voor een geneesmiddel ten opzichte waarvan zijn eigen geneesmiddel niet kan worden beschouwd als referentiegeneesmiddel in de zin van dit artikel 10, lid 2, sub a.

HANVEST GRONDRECHTEN

CONCLUSIE A-G Cruz Villalón – 23 oktober 2014 – Zaak C-510/13 – E.ON Földgáz Trade – conclusie

Interne markt voor aardgas – Richtlijn 2003/55 – Richtlijn 2009/73 – Werkings sfeer ratiōe temporis – Procesbevoegdheid van een rechtspersoon, een aardgasdistributeur, om een besluit van de nationale regelgevende instantie aan te vechten – Nationale voorwaarde inzake procesbevoegdheid die uitsluitend op het bestaan van een „juridisch belang” is gebaseerd – Grondrecht op een doeltreffende voorziening in rechte – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

A-G: De nationale rechter, dient gelet op het tijdstip waarop het beroep bij de rechter in eerste aanleg werd ingesteld, uitsluitend richtlijn 2003/55/EG toe te passen. Artikel 5, lid 5, van verordening (EG) nr. 1775/2005 gelezen in samenhang met artikel 47 van het EU Handvest moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een criterium voor procesbevoegdheid, dat is gebaseerd op het bestaan van een ‚juridisch belang’, waarbij de toegang tot de administratieve rechter uitgesloten is voor een aardgasdistributeur die een besluit van een nationale regelgevende instantie wil aanvechten.

ARREST – 23 oktober 2014 – Zaak C-437/13 – Unitrading – **Nederlandse zaak – arrest**

Prejudiciële verwijzing – Communautair douanewetboek – Invordering van invoerrechten – Oorsprong van de goederen – Bewijsmiddelen – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 47 – Rechten van de verdediging – Recht op effectieve rechterlijke bescherming – Procedurele autonomie van de lidstaten

In 2007 heeft Unitrading bij de Nederlandse douane aangifte gedaan van knoflookbollen uit Pakistan. Uit onderzoek door een Amerikaans laboratorium is gebleken dat de bollen met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid afkomstig zijn uit China. De douane heeft Unitrading daarom een boete opgelegd wegens valse aangifte. De Hoge Raad heeft het Hof vragen gesteld over de gevolgdte procedure.

Hof: Artikel 47 van het Handvest verzet zich niet tegen het gebruik van het onderzoek, ook indien het Amerikaanse laboratorium geen openheid van zaken wil geven over de bij het onderzoek betrokken gebieden in China en Pakistan, mits het doeltreffendheidsbeginsel en het gelijkwaardigheidsbeginsel worden geëerbiedigd. Of dat het geval is, staat ter beoordeling van de nationale rechter. Andere rechtsvragen in de procedure, die met name de rechten van de verdediging betreffen, moeten worden beantwoord op basis van de nationale procesregels.

Zie ook:

- [EU-Handvest Grondrechten staat vertrouwelijk rapport toe als bewijsmateriaal \(ECER nieuwsbericht, 27 oktober 2014\)](#)
- [ECLI:NL:HR:2013:20](#) en [ECLI:NL:GHAMS:2012:BW6137](#)

INTELLECTUELE EIGENDOM

CONCLUSIE A-G Jääskinen – 23 oktober 2014 – Zaak C-539/13 – Merck Canada en Merck Sharp & Dohme – conclusie

Intellectuele eigendom – Merken – Parallelimport van een geneesmiddel in het Verenigd Koninkrijk vanuit Polen – Uitlegging van het specifiek mechanisme in hoofdstuk 2 van bijlage IV bij de Toetredingsakte van 2003 – Vereiste om houders en begunstigen van octrooien of aanvullende beschermingscertificaten in kennis te stellen van het voornemen om bepaalde geneesmiddelen in te voeren vanuit een toetredende lidstaat waar geen octrooibescherming bestond – Gevolg wanneer de octrooihouder niet antwoordt op een kennisgeving – Entiteit die kennis moet geven en entiteit aan wie de kennisgeving moet worden gericht

A-G: De houder van een octrooi of aanvullend beschermingscertificaat, of zijn begunstigde, die naar behoren in kennis is gesteld van een voorgenomen invoer of in de handel brengen van geneesmiddelen moet binnen de in de tweede alinea van het specifiek mechanisme neergelegde termijn op de kennisgeving antwoorden om kenbaar te maken dat hij zich

wenst te verzetten tegen het voornemen de geneesmiddelen in te voeren of in de handel te brengen, om de invoer of het in de handel brengen van de betrokken producten te kunnen beperken. De houder van een octrooi of een aanvullend beschermingscertificaat, of zijn begunstigde, kan zich niet meer op zijn rechten beroepen ten aanzien van geneesmiddelen die in een lidstaat zijn ingevoerd of in de handel gebracht voordat hij kenbaar heeft gemaakt dat hij zich op die rechten wenst te beroepen. Iemand anders dan de persoon die het product wil invoeren of in de handel brengen, mag kennisgeven zoals vereist in de tweede alinea van het specifiek mechanisme, op voorwaarde dat de kennisgevende entiteit de identiteit van de potentiële importeur of handelaar duidelijk vermeldt.

De voorafgaande kennisgeving moet worden gericht aan de persoon die naar nationaal recht een vordering kan instellen om het octrooi of het aanvullende beschermingscertificaat te handhaven.

Zie ook: [Octrooihouder moet verzet tegen parallelinvoer vooraf kenbaar maken \(IE-forum\)](#)

JUSTITIËLE SAMENWERKING IN BURGERLIJKE ZAKEN

KINDEREN

ARREST – 9 oktober 2014 – Zaak C-376/14 PPU – C – arrest

Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid – Verordening (EG) nr. 2201/2003 – Ongeoorloofd niet doen terugkeren – Gewone verblijfplaats van het kind

Hof: Wanneer de overbrenging van het kind heeft plaatsgevonden overeenkomstig een bij voorraad uitvoerbare rechterlijke beslissing die vervolgens is vernietigd door een rechterlijke beslissing waarbij is bepaald dat de verblijfplaats van het kind de woonplaats van de ouder in de lidstaat van oorsprong zal zijn, dan moet het gerecht van de lidstaat waarnaar het kind is overgebracht, waarbij een verzoek om terugkeer van het kind aanhangig is gemaakt, nagaan of het kind onmiddellijk vóór het vermeend ongeoorloofd niet doen terugkeren zijn gewone verblijfplaats nog in de lidstaat van oorsprong had. Bij die beoordeling moet rekening worden gehouden met het feit dat de rechterlijke beslissing waarbij de overbrenging is toegestaan, uitvoerbaar bij voorraad was en dat daartegen hoger beroep was ingesteld. Wanneer de overbrenging van het kind heeft plaatsgevonden overeenkomstig een bij voorraad uitvoerbare rechterlijke beslissing die vervolgens is vernietigd door een rechterlijke beslissing waarbij is bepaald dat de verblijfplaats van het kind de woonplaats van de ouder in de lidstaat van oorsprong zal zijn, dan is het niet doen terugkeren van het kind naar die lidstaat na die tweede beslissing ongeoorloofd. Artikel 11 van de verordening is dan van toepassing wanneer wordt geoordeeld dat het kind zijn gewone verblijfplaats vóór het niet doen terugkeren nog in genoemde lidstaat had. Wordt daarentegen geoordeeld dat het kind zijn gewone verblijfplaats toen niet langer in de lidstaat van oorsprong had, dan wordt de beslissing tot afwijzing van het op die bepaling gebaseerde verzoek om terugkeer genomen onverminderd de toepassing van de regels in hoofdstuk III van de verordening over de erkenning en de tenuitvoerlegging van de in een lidstaat gegeven beslissingen.

ARREST – 1 oktober 2014 – Zaak C-436/13 – E – arrest

Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening (EG) nr. 2201/2003 – Artikelen 8, 12 en 15 – Bevoegdheid inzake ouderlijke verantwoordelijkheid – Procedure betreffende het gezag over een kind dat zijn gewone verblijfplaats in de lidstaat van woonplaats van de moeder heeft – Prorogatie van rechtsmacht ten gunste van een gerecht van de lidstaat van woonplaats van de vader – Omvang

Hof: Wanneer prorogatie van rechtsmacht inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid heeft plaatsgevonden ten gunste van een gerecht van een lidstaat waarbij de personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen in onderlinge overeenstemming een procedure aanhangig hebben gemaakt, dan vervalt die prorogatie van rechtsmacht wanneer in die procedure een beslissing definitief is geworden.

ARREST – 23 oktober 2014 – Zaak C-305/13 – Haeger & Schmidt – arrest

Prejudiciële verwijzing – Verdrag van Rome inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst – Artikel 4, leden 1, 2, 4 en 5 – Recht dat van toepassing is bij gebreke van een rechtskeuze door de partijen – Commissieovereenkomst voor vervoer – Overeenkomst voor goederenvervoer

Hof: Artikel 4, lid 4, laatste zin, van het Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, ter ondertekening opengesteld te Rome op 19 juni 1980, is enkel van toepassing op een commissieovereenkomst voor vervoer wanneer de overeenkomst hoofdzakelijk het eigenlijke vervoer van het betrokken goed betreft, hetgeen de verwijzende rechter dient na te gaan.

Het recht dat van toepassing is op een overeenkomst voor goederenvervoer moet worden bepaald aan de hand van de algemene regel van lid 1 van dat artikel, dat wil zeggen dat deze overeenkomst wordt beheerst door het recht van het land waarmee zij het nauwst verbonden is.

Ingeval wordt aangevoerd dat een overeenkomst nauwer is verbonden met een ander land dan het land waarvan het recht is aangewezen op basis van het vermoeden van dat lid, moet de nationale rechter de banden vergelijken tussen deze overeenkomst en, enerzijds, het land waarvan het recht is aangewezen op basis van het vermoeden en, anderzijds, het andere betrokken land. Daarbij moet de nationale rechter rekening houden met alle omstandigheden, daaronder begrepen het bestaan van andere overeenkomsten die met de betrokken overeenkomst verbonden zijn.

KANSSPELEN

ARREST – 22 oktober 2014 – Gevoegde zaken C-344/13 en C-367/13 – Blanco en Fabretti – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Vrij verrichten van diensten – Beperkingen – Belastingwetgeving – Inkomsten uit kansspelen – Verschil in belasting tussen in het buitenland en in binnenlandse instellingen gewonnen prijzen

A-G: De artikelen 52 VWEU en 56 VWEU moeten aldus worden verzetten zich tegen een wettelijke regeling van een lidstaat waarbij prijzen van kansspelen die zijn gewonnen in casino's in andere lidstaten in de heffing van de inkomstenbelasting worden betrokken en vergelijkbare inkomsten die afkomstig zijn van op het nationale grondgebied gevestigde casino's van die belasting zijn vrijgesteld.

LANDBOUW

ARREST – 2 oktober 2014 – Zaak C-525/13 – Van Den Broeck – arrest

Prejudiciële verwijzing – Gemeenschappelijk landbouwbeleid – Verordening (EG) nr. 2419/2001 – Geïntegreerd beheers- en controlesysteem voor bepaalde steunregelingen – Steunaanvraag 'oppervlakten' – Artikel 33 – Sancties – Opzettelijke onregelmatigheden

Het Belgische Hof van Cassatie vraagt of in het kader van een foutieve steunaanvraag voor landbouwsubsidies, de betrokken landbouwer het gehele steunbedrag moet terugbetalen, dan wel enkel het bedrag dat betrekking heeft op het soort gewassen waarvoor een fout is gemaakt.

Hof: Wanneer wordt vastgesteld dat bij een steunaanvraag „oppervlakten” sprake is van een opzettelijke onregelmatigheid, dan wordt het bedrijfshoofd alle steun ontzegd waarop hij aanspraak had kunnen maken in het kader van de steunregeling waarop deze aanvraag betrekking had en waarvoor de bij de onregelmatigheid betrokken gewasgroep in aanmerking kwam.

ARREST – 15 oktober 2014 – Zaak C-561/13 – Hořtická e.a. – arrest

Prejudiciële verwijzing – Gemeenschappelijk landbouwbeleid – Steunregelingen – Tenuitvoerlegging van steunregelingen in de nieuwe lidstaten – Verordening (EG) nr. 1782/2003 – Artikel 143 ter bis – Verordening (EG) nr. 73/2009 – Artikel 126 – Afzonderlijke suikerbetaling – Ontkoppeling van die betaling van de productie – Begrip ‚in 2006 en 2007 door de betrokken lidstaten vastgestelde criteria’ – Representatieve periode

Hof: Het begrip „in 2006 en 2007 door de betrokken lidstaten vastgestelde criteria” omvat het verkoopseizoen dat de lidstaten vóór 30 april 2006 als representatieve periode voor de toekenning van de afzonderlijke suikerbetaling dienden te kiezen.

CONCLUSIE A-G Cruz Villalón – 14 oktober 2014 – Zaak C-456/13 P – T & L Sugars en Sidul Açúcares / Commissie – conclusie

Hogere voorziening – Landbouw – Buitengewone maatregelen inzake het op de markt van de Unie brengen van boven de quota geproduceerde suiker en isoglucose – Verordening (EU) nr. 222/2011 – Uitvoeringsverordening (EU) nr. 293/2011 – Maatregelen tot opening van een buitengewoon tariefcontingent voor de invoer van suiker – Uitvoeringsverordening (EU) nr. 302/2011 – Uitvoeringsverordening (EU) nr. 393/2011 – Beroep tot nietigverklaring – Ontvankelijkheid – Natuurlijke personen en rechtspersonen – Procesbevoegdheid – Artikel 263, vierde alinea, in fine, VWEU – Regelgevingshandelingen die geen uitvoeringsmaatregelen met zich meebrengen – Begrip

A-G: Het arrest van het Gerecht van de Europese Unie, T & L Sugars en Sidul Açúcares/Commissie (T-279/11, ECLI:EU:T:2013:299), wordt vernietigd.

ARREST – 2 oktober 2014 – Zaak C-47/13 – Grund – arrest

Prejudiciële verwijzing – Gemeenschappelijk landbouwbeleid – Gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening – Bedrijfstoelageregeling – Begrip ‚blijvend grasland’ – Grond met een vegetatie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen die gedurende ten minste vijf jaar niet in de vruchtwisseling van het bedrijf wordt opgenomen – Grond die tijdens die periode is omgeploegd en ingezaaid met een ander kruidachtig voedergewas dan het voordien op die grond geteelde kruidachtige voedergewas

Hof: ‘Blijvend grasland’ in de zin van de verordening, moet aldus worden uitgelegd dat zij betrekking heeft op landbouwgrond die thans en sinds ten minste vijf jaar wordt gebruikt voor de teelt van grassen of andere kruidachtige voedergewassen, ook al is die grond tijdens die periode omgeploegd en ingezaaid met een ander kruidachtig voedergewas dan er voordien werd geteeld.

RESTITUTIES

ARREST – 16 oktober 2014 – Zaak C-387/13 – VAEX Varkens- en Veehandel – Nederlandse zaak – arrest

Prejudiciële verwijzing – Landbouw – Verordening (EG) nr. 612/2009 – Restituties bij uitvoer – Verordening (EG) nr. 376/2008 – Uitvoercertificatenregeling – Vóór de afgifte van het uitvoercertificaat ingediende aangifte ten uitvoer – Uitvoer tijdens de geldigheidsduur van het uitvoercertificaat – Rectificatie van onregelmatigheden

Hof: Door VAEX was bij de douane aangifte gedaan van de voorgenomen uitvoer van vaarzen naar Rusland, welke aangifte door de douane was aanvaard. Op dat moment van aangifte en aanvaarding was door het productschap Vee en Vlees (PVV) echter nog geen (definitief) uitvoercertificaat afgegeven. Dit gegeven verzet zich volgens het hof in beginsel tegen teruggave van de door VAEX aan het PVV betaalde zekerheid voor verkrijging van het certificaat. Dat op het moment van de feitelijk uitvoer over de EU-grens wel zo'n certificaat was afgegeven maakt dit niet anders. Evenwel kan regularisatie achteraf plaatsvinden, waarbij de uitvoer alsnog op het na de aangifte verkregen certificaat wordt afgeschreven.

Zie ook: [ECLI: NL:CBB:2013:37](#), [ECLI:NL: GHAMS:2013:BZ4743](#), [ECLI: NL:RBHAA:2012:BY5976](#)

ARREST – 16 oktober 2014 – Zaak C-334/13 – Nordex Food – arrest

Prejudiciële verwijzing – Landbouw – Verordening (EG) nr. 800/1999 – Restituties bij uitvoer – Verordening (EG) nr. 1291/2000 – Regeling van uitvoercertificaten – Zonder uitvoercertificaat ingediende uitvoeraangifte – Door het douanekantoor van uitvoer verleende termijn – Douanedocumenten tot bewijs van de aankomst van de uitgevoerde goederen in het land van bestemming – Vervalste documenten – Rectificatie van onregelmatigheden – Toepassing van de in artikel 51 van verordening (EG) nr. 800/1999 bedoelde sanctie

Hof: Artikel 4, lid 1, van verordening (EG) nr. 800/1999 verzet zich niet tegen toekenning van de uitvoerrestitutie indien de uitvoer plaatsvond zonder het uitvoercertificaat, waarvan het bestaan evenwel ten tijde van de uitvoeraangifte vaststond en dat door de exporteur binnen de daartoe door het bevoegde douanekantoor gestelde bijkomende termijn van een week is overgelegd. Behalve bij overmacht, kan de exporteur die achteraf vervalst gebleken douanedocumenten tot bewijs van de aankomst van de uitgevoerde goederen in het land van bestemming heeft overgelegd, na afloop van de termijnen van deze artikelen in een aanhangig rechtsgeding inzake de toekenning van de uitvoerrestitutie geen geldige douanedocumenten overleggen, ook al is toekenning van de restitutie vertraagd om andere redenen dan redenen die verband houden met het bewijs van de aankomst van deze goederen. De in artikel 51, lid 1, sub a, van verordening nr. 800/1999, bedoelde sanctie is van toepassing wanneer de exporteur binnen de gestelde termijnen documenten tot bewijs van de aankomst van de uitgevoerde producten in het land van bestemming heeft overgelegd, die vervalst zijn gebleken, ook al komt de gevraagde uitvoerrestitutie blijkens in de loop van het geding overgelegde geldige documenten overeen met die welke hem had moet worden toegekend.

VISSERIJ

ARREST – 14 oktober 2014 – Gevoegde zaken C-12/13 P en C-13/13 P – Buono e.a. / Commissie en Syndicat des thoniers méditerranéens e.a. / Commissie – **Grote Kamer – persbericht – arrest**

Hogere voorziening – Gemeenschappelijk visserijbeleid – Vangstquota – Noodmaatregelen van de Commissie – Niet-contractuele aansprakelijkheid van de Unie – Artikel 340, tweede alinea, VWEU – Voorwaarden – Reële en zekere schade

Verschillende Franse reders van vaartuigen voor de tonijnvisserij en een vakvereniging die de belangen behartigt van de sector voeren aan dat de EU onrechtmatig heeft gehandeld door bepaalde maatregelen te nemen ter bescherming van het tonijnbestand.

Hof: De hogere voorzieningen in de zaken C-12/13 P en C-13/13 P worden afgewezen.

ARREST – 14 oktober 2014 – Zaak C-611/12 P – Giordano / Commissie – **Grote Kamer – persbericht – arrest**

Hogere voorziening – Gemeenschappelijk visserijbeleid – Vangstquota – Noodmaatregelen van de Commissie – Niet-contractuele aansprakelijkheid van de Unie – Artikel 340, tweede alinea, VWEU – Voorwaarden – Reële en zekere schade – Subjectieve vangstrechten

Verschillende Franse reders van vaartuigen voor de tonijnvisserij en een vakvereniging die de belangen behartigt van de sector voeren aan dat de EU onrechtmatig heeft gehandeld door bepaalde maatregelen te nemen ter bescherming van het tonijnbestand.

Hof: Het arrest van het Gerecht van de Europese Unie Giordano/Commissie (T-114/11, EU:T:2012:585) wordt vernietigd. Het door Jean-François Giordano in zaak T-114/11 ingestelde beroep tot schadevergoeding wordt verworpen.

ARREST – 9 oktober 2014 – Zaak C-565/13 – Ahlström e.a. – arrest

Prejudiciële verwijzing – Externe betrekkingen – Partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Marokko – Volledige uitsluiting voor communautaire vaartuigen van de mogelijkheid van visserijactiviteiten in de Marokkaanse visserijzones op basis van een door de Marokkaanse autoriteiten zonder medewerking van de instanties van de Europese Unie verleende vergunning

Hof: Communautaire vaartuigen zijn op grond van de partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de EG en Marokko uitgesloten van elke mogelijkheid om op basis van een door de Marokkaanse autoriteiten zonder medewerking van de EU verleende vergunning, visserijactiviteiten in de Marokkaanse visserijzones uit te oefenen.

MEDEDINGING

ARREST – 10 oktober 2014 – Zaak T-68/09 – Soliver / Commissie – arrest

Mededinging – Mededingingsregelingen – Europese autoglasmarkt – Beschikking houdende vaststelling van een inbreuk op artikel 81 EG – Marktverdelingsafspraken en uitwisseling van commercieel gevoelige informatie – Verordening (EG) nr. 1/2003 – Eén enkele en voortgezette inbreuk – Deelname aan de inbreuk

Gerecht: Artikel 1, sub d, en artikel 2, sub d, van beschikking C(2008) 6815 def. van de Commissie van 12 november 2008 (Zaak COMP/39.125 – Autoglas), worden nietig verklaard, voor zover daarbij is vastgesteld dat Soliver NV van 19 november 2001 tot 11 maart 2003 aan een verboden kartel op de autoglasmarkt in de Europese Economische Ruimte (EER) heeft deelgenomen en die vennootschap op die grond een geldboete van 4 396 000 EUR is opgelegd.

ARREST – 23 oktober 2014 – Zaak C-302/13 – flyLAL-Lithuanian Airlines – arrest

Prejudiciële verwijzing – Verordening (EG) nr. 44/2001 – Artikel 31 – Verzoek om erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing tot het gelasten van voorlopige of bewarende maatregelen – Artikel 1, lid 1 – Werkings sfeer – Burgerlijke en handelszaken – Begrip – Verzoek om vergoeding van schade voortvloeiend uit beweerde schendingen van het mededingingsrecht van Europese Unie – Kortingen op luchthavenheffingen – Artikel 22, punt 2 – Uitsluitende bevoegdheden – Begrip – Geschil inzake vennootschappen en rechtspersonen – Besluit om kortingen te verlenen – Artikel 34, punt 1 – Gronden voor weigering van erkenning – Openbare orde van de aangezochte Staat

Hof: Een vordering die ertoe strekt vergoeding te verkrijgen van schade als gevolg van beweerde inbreuken op het mededingingsrecht van de Unie, valt onder het begrip „burgerlijke en handelszaken” in de zin van die bepaling en daarmee onder het toepassingsgebied van deze verordening. Een vordering die ertoe strekt vergoeding te verkrijgen van schade als gevolg van beweerde inbreuken op het mededingingsrecht van de Unie, is niet te beschouwen als een procedure waarin de geldigheid van besluiten van organen van vennootschappen in de zin van die bepaling aan de orde is. Noch de wijze van bepaling van de hoogte van de bedragen die gemoeid zijn met de voorlopige en bewarende maatregelen die zijn gelast bij een beslissing waarvan de erkenning en de tenuitvoerlegging worden gevorderd – wanneer de redenering die tot de bepaling van de hoogte van die bedragen heeft geleid kan worden gevolgd en ook al stond beroep open en is beroep ingesteld om een dergelijke berekening te betwisten – noch het enkel inroepen van ernstige economische gevolgen aantonen dat de openbare orde van de aangezochte lidstaat is geschonden zodat de erkenning en de tenuitvoerlegging in die lidstaat van een dergelijke in een andere lidstaat gegeven beslissing kunnen worden geweigerd.

MILIEU

CONCLUSIE A-G Jääskinen – 23 oktober 2014 – Zaak C-461/13 – Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland – **Grote Kamer – conclusie**

Milieu – Artikel 4 van richtlijn 2000/60/EG – Waterbeleid van de Unie – Milieudoelstellingen betreffende oppervlaktewater – Achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam – Voorgenomen aanleg van een vaargeul – Eventuele verplichting

van de lidstaten tot het verbieden van alle projecten die een negatieve invloed hebben of kunnen hebben op de toestand van oppervlaktewaterlichamen

A-G: de lidstaten zijn, in beginsel gehouden zijn goedkeuring te onthouden aan een project indien dit een achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam kan veroorzaken, dan wel het bereiken van een goede toestand van oppervlaktewaterlichamen of een goede chemische toestand van oppervlaktewaterlichamen op de in genoemde richtlijn bepaalde datum in gevaar kan brengen. Voorts legt de AG het begrip „achteruitgang van de toestand” uit.

CONCLUSIE A-G Kokott – 9 oktober 2014 – Zaak C-531/13 – Kornhuber e.a. – conclusie

Milieu – Richtlijn 85/337/EEG – Milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten – Projecten die aan een beoordeling moeten worden onderworpen – Begrip ‚commerciële winning van [...] aardgas’ – Proefboring – Cumulatie met andere projecten

A-G: Een beperkte testproductie van aardgas die plaatsvindt in het kader van de vaststelling van de winstgevendheid van een permanente winning van aardgas, is geen „commerciële winning van [...] aardgas” Voorts zet de AG uiteen waarmee rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van de vraag of een diepboring aanzienlijke milieueffecten kan hebben in de zin van de richtlijn, en deze boring derhalve aan een milieueffectbeoordeling dient te worden onderworpen.

OPENBAARHEID DOCUMENTEN

ARREST – 7 oktober 2014 – Zaak T-534/11 – Schenker / Commissie – arrest

Toegang tot documenten – Verordening (EG) nr. 1049/2001– Administratief dossier en eindbeschikking van de Commissie betreffende een kartel, niet-vertrouwelijke versie van die beschikking – Weigering van toegang – Verplichting tot concreet en individueel onderzoek – Uitzondering in verband met de bescherming van de commerciële belangen van een derde – Uitzondering in verband met de bescherming van het doel van onderzoeken – Hoger openbaar belang

Gerecht: Beschikking C(2010) 7694 def. (zaak COMP/39.258 – luchtvracht), wordt nietig verklaard voor zover de Commissie de toegang heeft geweigerd tot het deel van de niet-vertrouwelijke versie van de betrokken beschikking op de vertrouwelijkheid. Het beroep wordt verworpen voor het overige

ARREST – 2 oktober 2014 – Zaak C-127/13 P – Strack / Commissie – arrest

Hogere voorziening – Recht om te worden gehoord – Recht op de wettelijke rechter – Toegang tot de documenten van de instellingen – Gedeeltelijke weigering om rekwalant toegang te verstrekken tot de betrokken documenten – Aanvankelijk weigeringsbesluit – Totstandkoming van een stilzwijgend weigeringsbesluit – Vervanging van een stilzwijgend weigeringsbesluit door uitdrukkelijke besluiten – Procesbelang na vaststelling van uitdrukkelijke weigeringsbesluiten – Uitzonderingen op de toegang tot documenten – Vrijwaring van het belang van een behoorlijk bestuur – Bescherming van persoonsgegevens en commerciële belangen

Hof: Arrest Strack/Commissie (T-392/07, EU:T:2013:8) wordt vernietigd voor zover het Gerecht daarbij het besluit van de Europese Commissie van 24 juli 2007 nietig heeft verklaard. Het beroep tot nietigverklaring wordt verworpen voor zover het is gericht tegen het besluit van de Europese Commissie waarbij de toegang is geweigerd tot het uittreksel uit het register betreffende de besluiten tot afwijzing van confirmatieve verzoeken om toegang tot documenten.

PASPOORTEN

ARREST – 2 oktober 2014 – Zaak C-101/13 – U – arrest

Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Verordening (EG) nr. 2252/2004 – Document 9303 van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO), deel 1 – Minimumveiligheidsnormen voor de door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten – Machineleesbaar paspoort – Vermelding van de geboortenaam op de pagina met persoonsgegevens van het paspoort – Weergave van de naam zonder gevaar voor verwarring

Hof: De bijlage bij verordening (EG) nr. 2252/2004 vereist dat de machineleesbare pagina met persoonsgegevens van de door de lidstaten opgestelde paspoorten voldoet aan alle in deel 1 van document 9303 van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) vastgestelde verplichte specificaties.

De bijlage bij verordening nr. 2252/2004, staat er niet aan in de weg dat wanneer volgens het recht van een lidstaat de naam van een persoon uit zijn voornamen en zijn familienaam bestaat, deze Staat toch de geboortenaam mag vermelden, hetzij als primair identificatiekenmerk in vak 06 van de machineleesbare pagina met persoonsgegevens van het paspoort, hetzij als secundair identificatiekenmerk in vak 07 van deze pagina, hetzij in één vak dat bestaat uit deze vakken 06 en 07. Wanneer volgens het recht van een lidstaat de naam van een persoon uit zijn voornamen en zijn familienaam bestaat, deze bijlage eraan in de weg staat dat deze Staat de geboortenaam als facultatief persoonsgegeven in vak 13 van de machineleesbare pagina met persoonsgegevens van het paspoort mag inschrijven. De bijlage bij verordening nr. 2252/2004, moet in het licht van artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie aldus worden uitgelegd dat wanneer volgens het recht van een lidstaat de naam van een persoon uit zijn voornamen en zijn familienaam bestaat, indien deze Staat er toch voor kiest om de geboortenaam van de houder van het paspoort te vermelden in de vakken 06 en/of 07 van de machineleesbare pagina met persoonsgegevens van het paspoort, hij in de aanduiding van deze vakken ondubbelzinnig moet aangeven dat de geboortenaam daar wordt ingeschreven.

SOCIALE ZEKERHEID

CONCLUSIE A-G BOT – 8 oktober 2014 – Zaak C-527/13 – Cachaldora Fernández – Grote Kamer - persbericht - conclusie

Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 79/7 – Gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid – Berekening van pensioenrechten bij blijvende arbeidsongeschiktheid – Meetellen van tijdvakken waarin de betrokkene niet aan het socialezekerheidsstelsel heeft bijgedragen – Specifieke bepaling voor deeltijdwerknemers – Verkapt discriminatie van vrouwen – Objectieve rechtvaardiging

Een Spaanse rechter vraagt of de berekeningswijze door de Spaanse sociale zekerheid van de hoogte van uitkeringen vrouwen discrimineert. Voor de werkperiodes wordt namelijk enkel rekening gehouden met de laatste jaren van de loopbaan, wat ongunstig is voor deeltijdwerkers. Volgens de rechter maken vrouwen zowat 80% van de deeltijdwerkers in Spanje uit.

A-G: De Spaanse berekeningswijze van pensioenrechten bij blijvende arbeidsongeschiktheid is in strijd met EU-recht. Artikel 4, lid 1, van richtlijn 79/7/EEG verzet zich tegen een regeling als die in het hoofdgeding, voor zover zij voor werknemers die deeltijds hebben gewerkt in de periode onmiddellijk voorafgaand aan een onderbreking van de betaling van de socialezekerheidsbijdragen, leidt tot een verlaging van het bedrag aan pensioenrechten wegens blijvende arbeidsongeschiktheid.

CONCLUSIE A-G MENGOLZI – 8 oktober 2014 – Zaak C-523/13 – Larcher – conclusie

Prejudiciële verwijzing – Sociale zekerheid van migrerende werknemers – Artikel 45 VWEU – Artikel 3, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1408/71 – Ouderdomsuitkering – Non-discriminatiebeginsel – Werknemer die voorafgaand aan zijn pensioen onder een stelsel van deeltijdarbeid voor oudere werknemers van een lidstaat heeft gewerkt – Inaanmerkingneming voor het ontstaan van het recht op uitkeringen in een andere lidstaat

A-G: Artikel 45 VWEU verzet zich ertegen dat een lidstaat enkel een ouderdomspensioen na deeltijdarbeid voor oudere werknemers uitkeert indien tijdens het tijdvak van die deeltijdarbeid de arbeidstijd van de werknemer met 50 % wordt verminderd, voor zover, gelet op de doelstelling van die lidstaat om de tewerkstelling van jonge werklozen en leerlingen in beroepsopleiding te bevorderen, een arbeidstijdvermindering met meer dan 50 %, overeenkomstig de regels in het kader van op het grondgebied van een andere lidstaat vervulde deeltijdarbeid voor oudere werknemers, automatisch leidt tot een weigering om dat pensioen uit te keren.

CONCLUSIE A-G Sharpston – 21 oktober 2014 – Zaak C-623/13 – de Ruyter – conclusie

Sociale zekerheid – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Materiële werkingssfeer – Inkomsten uit vermogen – Rechtstreekse en voldoende relevante samenhang tussen bijdragen en de wettelijke regeling betreffende de in artikel 4 van verordening nr. 1408/71 genoemde takken van sociale zekerheid

A-G: Bijdragen over inkomsten uit vermogen zoals de algemene sociale bijdrage (CSG), de bijdrage ter vereffening van de sociale schuld (CRDS), de sociale heffing van 2 % en de aanvullende bijdrage bij die heffing, die in het hoofdgeding aan de orde zijn, vertonen een rechtstreekse en voldoende relevante samenhang met de Franse wetgeving betreffende de takken van sociale zekerheid genoemd in artikel 4 van de verordening. Zij vallen dus binnen de materiële werkingssfeer van die verordening.

CONCLUSIE A-G Cruz Villalón – 16 oktober 2014 – Zaak C-266/13 – Kik – **Nederlandse zaak – conclusie**

Sociale zekerheid van migrerende werknemers – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Werknemer die aan boord van een pijpenlegger in internationale wateren en op het continentaal plat van twee lidstaten werkt – Verzekeringsplicht – Toepasselijke nationale wetgeving

In deze zaak gaat het om een Nederlands ingezetene, Kik, die in dienst van een Zwitserse werkgever arbeid heeft verricht op een schip (een zgn. pijpenlegger) varende onder Panamese vlag. Deze arbeid heeft in 2004 deels plaatsgevonden boven het continentaal plat van Nederland, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en Spanje en daarnaast deels in de territoriale wateren van Australië evenals op open zee. Gedurende de volledige periode is Kik wat betreft inkomstenbelasting belastingplichtig geweest in Nederland. De Nederlandse Hoge Raad stelt het Hof vragen over richtlijn 1408/71 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkende en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, meer bepaald over Titel II betreffende de territoriale reikwijdte van deze richtlijn.

A-G: Verordening (EEG) nr. 1408/71 is van toepassing gedurende de gehele in geding zijnde periode. Ingevolge artikel 13, lid 2, sub f, van verordening nr. 1408/71 is de wetgeving die van toepassing is op een werknemer in een geval als dat van het hoofdgeding, die van de lidstaat waar de werknemer woont.

Zie ook:

- [ECLI:NL:HR:2013:BZ6793](#)
- [ECLI:NL:GHSGR:2010:BM9557](#)

ARREST – 9 oktober 2014 – Zaak C-268/13 – Petru – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Sociale zekerheid – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Artikel 22, lid 2, tweede alinea – Ziektekostenverzekering – In een andere lidstaat verstrekte ziekenhuiszorg – Weigering van voorafgaande toestemming – Gebrek aan geneesmiddelen en aan de meest fundamentele medische benodigdheden

Hof: Vergoeding van in een andere lidstaat gemaakte medische kosten, mag een verzekerde niet worden geweigerd wanneer de ziekenhuiszorg in de lidstaat waar die

verzekerde woont niet tijdig kan worden verstrekt omdat daar de nodige geneesmiddelen en de meest fundamentele medische benodigdheden ontbreken. Deze onmogelijkheid van behandeling in de eigen lidstaat dient te gelden voor alle ziekenhuizen in die lidstaat die de betrokken behandeling kunnen verstrekken, en daarbij dient rekening te worden gehouden met het tijdsbestek waarbinnen die behandeling tijdig kan worden verkregen.

STAATSSTEUN

ARREST – 9 oktober 2014 – Zaak C-522/13 – Ministerio de Defensa en Navantia – arrest

Verzoek om een prejudiciële beslissing – Mededinging – Staatssteun – Artikel 107, lid 1, WVEU – Begrip 'staatssteun' – Onroerendezaakbelasting – Belastingvrijstelling

Hof: Er kan sprake zijn van verboden staatssteun wanneer een aan de staat toebehorend terrein dat ter beschikking is gesteld van een onderneming in handen van de staat, die op dat terrein goederen vervaardigt en diensten levert die tussen de lidstaten kunnen worden verhandeld op markten die openstaan voor concurrentie, wordt vrijgesteld van onroerendezaakbelasting. Dit staat ter beoordeling van de verwijzende rechter.

VOEDSELVEILIGHEID

ARREST – 16 oktober 2014 – Zaak C-453/13 – Newby Foods – arrest

Bescherming van de gezondheid – Verordening (EG) nr. 853/2004 – Hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong – Bijlage I, punten 1.14 en 1.15 – Begrippen 'separatorvlees' en 'vleesbereidingen' – Verordening (EG) nr. 999/2001 – Preventie, bestrijding en uitroeiing van bepaalde overdraagbare spongiforme encefalopathieën – Bescherming van de consument – Richtlijn 2000/13/EG – Etikettering en presentatie van levensmiddelen

Hof: Het product dat wordt verkregen door vlees mechanisch te scheiden van beenderen waaraan na het uitbenen nog vlees vastzit of van pluimveekarkassen is aan te merken als „separatorvlees” zodra de spierweefselstructuur door het gebruikte proces verder verloren gaat of verandert dan louter op het punt waar het vlees wordt afgesneden; het is daarbij irrelevant dat de gebruikte techniek de structuur van de gebruikte beenderen niet verandert. Een dergelijk product kan niet worden gekwalificeerd als een „vleesbereiding” in de zin van punt 1.15, bijlage I, verordening 853/2004.

VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN

CONCLUSIE A-G Sharpston – 16 oktober 2014 – Zaak C-340/13 – bpost – conclusie

Postdiensten – Richtlijn 97/67/EG – Verhouding tussen de aanbieder van de universele dienst en tussenpersonen die poststukken samenvoegen – Speciale tarieven – Discriminatieverbod – Kwantumkortingen

AG: De Belgische postrijen (Bpost) gaf kwantitatieve kortingen op basis van de zendvolumes, niet alleen aan klanten die hun eigen post afgeven maar ook aan klanten die bij derden opgehaalde post afgeven (tussenpersonen). In 2010 heeft Bpost besloten dat tussenpersonen niet langer de zendingen van hun klanten kunnen bundelen om hogere kortingen te krijgen. De Belgische toezichthouder is van mening dat de speciale tarieven op identieke wijze ten goede van de aanbieders van post en van de tussenpersonen moeten komen. De AG is nu van mening dat het non-discriminatiebeginsel zich niet tegen verzet tegen de nieuwe handelswijze van Bpost.

VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN

ARREST – 2 oktober 2014 – Zaak C-254/13 – Orgacom – arrest

Prejudiciële verwijzing – Heffingen van gelijke werking als douanerechten – Binnenlandse belastingen – Heffing bij invoer van in het Vlaamse Gewest ingevoerde dierlijke mest –

Artikelen 30 VWEU en 110 VWEU – Door importeur verschuldigde heffing – Verschillende heffingen naargelang de dierlijke mest is ingevoerd dan wel uit het Vlaamse Gewest afkomstig is

Het Vlaamse mestdecreet voorziet in een invoerheffing voor dierlijk mest dat wordt ingevoerd uit andere EU-lidstaten. Vraag is of deze heffing verenigbaar is met het EU-recht.

Hof: Een Vlaamse invoerheffing voor mest dat wordt ingevoerd uit andere EU-landen is strijdig met EU-recht.

Zie ook: [When internal taxes become customs duties \(blog GAVC law\)](#)

VRIJ VERKEER VAN KAPITAAL

ARREST – 9 oktober 2014 – Zaak C-326/12 – Van Caster en van Caster – arrest

Prejudiciële verwijzing – Vrij verkeer van kapitaal – Artikel 63 VWEU – Belasting van opbrengsten uit beleggingsfondsen – Verplichtingen tot mededeling en tot bekendmaking van bepaalde informatie door een beleggingsfonds – Forfaitaire belasting van opbrengsten uit beleggingsfondsen die de verplichtingen tot mededeling en tot bekendmaking niet nakomen

Hof: Artikel 63 VWEU verzet zich tegen een nationale wettelijke regeling volgens welke de niet-nakoming door een niet-ingezeten beleggingsfonds van de verplichtingen tot mededeling en tot bekendmaking van bepaalde informatie uit hoofde van die wettelijke regeling, die zonder onderscheid voor ingezeten en niet-ingezeten fondsen gelden, tot de forfaitaire belasting van de opbrengsten van de belastingplichtige uit dat beleggingsfonds leidt, voor zover die wettelijke regeling die belastingplichtige niet de mogelijkheid biedt om gegevens of informatie te verstrekken waaruit de werkelijke hoogte van die opbrengsten kan blijken.

Zie ook: [Forfaitaire heffing onbekende beleggingsopbrengst ongeoorloofd \(Taxence\)](#)

CONCLUSIE A-G kokott – 2 oktober 2014 – Zaak C-133/13 – Q – **Nederlandse zaak – conclusie**

Belastingwetgeving – Vrij verkeer van kapitaal (artikel 63, lid 1, VWEU) – Nationale schenkbelasting – Fiscaal voordeel voor op het nationale grondgebied gelegen 'landgoederen' – Behoud van nationaal natuurlijk en cultureel erfgoed – Doeltreffendheid van de fiscale controles – Grensoverschrijdende bijstand in belastingzaken – Toepassingsgebied van de richtlijnen 2010/24/EU en 2011/16/EU – Begrip 'administratief onderzoek' in de zin van artikel 5, lid 1, tweede alinea, van richtlijn 2010/24/EU en artikel 3, punt 7, van richtlijn 2011/16/EU – Grenzen van de onderzoeksplicht

De Nederlandse Raad van State heeft prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie over de belastingvrijstelling voor landgoederen op grond van de Natuurschoonwet. De Raad van State wil van het Hof uitleg over het Europese recht op vrij verkeer van kapitaal. Aanleiding hiervoor is het besluit van de staatssecretarissen van Financiën en Economische Zaken om het landgoed 'The Bean House' niet aan te merken als landgoed, omdat het in Groot-Brittannië ligt en niet in Nederland. De Nederlandse eigenares had om de status als landgoed gevraagd, omdat zij gebruik wil maken van de daaraan verbonden vrijstelling van schenk- en erfbelasting.

A-G: Een vrijstelling van de schenkbelasting die enkel geldt voor op het nationale grondgebied gelegen landgoederen, is niet in strijd met het vrije kapitaalverkeer, indien dit strekt tot behoud van het nationaal natuurlijk en cultureel erfgoed.

3. PREJUDICIËLE VERWIJZINGEN

VRAGEN UIT NEDERLAND

(Deze rubriek bevat prejudiciële verwijzingen van Nederlandse rechters van de afgelopen maand aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in Luxemburg.)

TIP: ZOEKEN NAAR PREJUDICIËLE VRAGEN

Alle prejudiciële verwijzingen (dus ook die van rechters uit andere lidstaten) worden opgenomen in de "Databank verwijzingsuitspraken EU". Deze databank is te vinden in Porta Iuris via "Uitspraken zoeken", onder "jurisprudentieverzamelingen". Daarin kan o.a. gezocht worden op onderwerp en EU-regelgeving. Op die manier is eenvoudig na te gaan of over de geldigheid of uitleg van een bepaalde regel van EU-recht mogelijk al prejudiciële vragen zijn gesteld en/of nog aanhangig zijn. Nota bene: Porta Iuris is alleen beschikbaar voor medewerkers van de Rechtspraak. Prejudiciële verwijzingen zijn ook toegankelijk op de website van HvJEU bij [Info Curia](#).

ADVOCAATKEUZE

PREJUDICIELE VERWIJZING – 3 oktober – Hoge Raad – verwijzingsuitspraak - cassatieblog

De Hoge Raad stelt prejudiciële vragen aan het Europese Hof van Justitie over het recht op vrije advocaatkeuze bij een ontslagprocedure ex art. 6 BBA. De vraag wordt gesteld in het kader van een (eveneens) prejudiciële procedure bij de Hoge Raad, waarbij aan de Hoge Raad de vraag werd voorgelegd of de art. 6 BBA-ontslagprocedure kwalificeert als "gerechtelijke of administratieve procedure" als bedoeld in art. 4:67 Wft en art. 4 lid 1 sub a richtlijn 87/344/EG. Deze procedure ligt in het verlengde van de uitspraak van HvJ EU 7 november 2013, C-442/12 (Sneller/DAS Rechtsbijstand). (uit: cassatieblog)

SOCIALE ZEKERHEID

PREJUDICIELE VERWIJZING – 6 oktober 2014 – Centrale Raad van Beroep – verwijzingsuitspraak

De CRvB vraagt aan het Hof van Justitie van de EU om uitleg van de Europese regels voor het recht op AOW van twee Oostenrijkse zeevarenden, die in de jaren zestig van de vorige eeuw hebben gewerkt voor de Holland-Amerika Lijn. Zij krijgen geen AOW, omdat

Oostenrijk toen nog geen lid was van de EU. De zaak betreft twee voormalige Oostenrijkse zeevarenden die in geen enkel land een woonplaats aan de wal hadden. Zij werkten voor een Nederlandse rederij. Volgens de Nederlandse regelgeving bouwde een buitenlandse zeevarende die op een schip werkte en woonde dat zijn thuishaven had in Nederland geen AOW op. Een zeevarende die de nationaliteit had van een lid van de EU bouwde wel AOW op. Eén betrokkene had de Oostenrijkse nationaliteit verloren, maar is vlak na zijn AOW-aanvraag in Oostenrijk gaan wonen. Betrokkenen krijgen geen AOW omdat zij destijds niet de nationaliteit hadden van een land dat toen lid was van de EU. De Centrale Raad van Beroep wil van het Hof weten of de Europese regels het toestaan dat Nederland deze zeevarenden AOW weigert, omdat Oostenrijk later wél lid is geworden van de EU. Ook vraagt de Centrale Raad van Beroep aan het Hof of het nog uitmaakt dat iemand nu niet meer de Oostenrijkse nationaliteit heeft, maar wel met een verblijfsvergunning in Oostenrijk woont.

TARIEFINDELING

PREJUDICIELE VERWIJZING – 24 oktober 2014 – Hoge Raad – verwijzingsuitspraak

De zaak gaat over een naheffingsaanslag in de accijns. Het middel richt zich tegen het oordeel van het Hof dat de basisdrank moet worden ingedeeld onder post 2206 van de GN. Het middel betoogt - onder verwijzing naar de arresten van het HvJEU , C-196/10 (Paderborner Brauerei Haus Cramer KG), en C-150/08 (Siebrand B.V) dat de basisdrank niet is een gegiste drank in de zin van post 2206 van de GN maar ingedeeld moet worden in post 2208 van de GN. Indien het al ooit de smaak, de geur en/of het uiterlijk van een uit een bepaalde vrucht of uit een bepaald natuurproduct vervaardigde, gegiste drank heeft gehad - hetgeen volgens het middel kan worden betwijfeld -, dan heeft het deze objectieve kenmerken en eigenschappen door de filtratie verloren.

De Hoge Raad stelt de volgende prejudiciële vragen:

1. Dient post 2206 van de GN aldus te worden uitgelegd dat een door gisting van appelconcentraat verkregen, als 'Ferm fruit' aangeduide drank, die mede wordt gebruikt als basisdrank voor de vervaardiging van diverse andere dranken, een alcoholvolumepercentage heeft van 16, door zuivering (waaronder ultrafiltratie) neutraal is wat betreft kleur, geur en smaak, en waaraan geen gedistilleerde alcohol is toegevoegd, onder deze post moet worden ingedeeld? Zo nee, moet post 2208 van de GN zo worden uitgelegd dat een drank als deze onder deze post moet worden ingedeeld?
2. Dient post 2206 van de GN aldus te worden uitgelegd dat een drank met een alcoholvolumepercentage van 14, welke drank is verkregen door de hiervoor in vraag 1 omschreven (basis)drank te mengen met suiker, aroma's, kleur- en smaakstoffen, verdikkingsmiddelen en conserveermiddelen en dat geen gedistilleerde alcohol bevat, moet worden ingedeeld onder deze post? Zo nee, dient post 2208 van de GN zo te worden uitgelegd dat een drank als deze onder deze post moet worden ingedeeld?